

גליון

מעדני אשר

י"ל ע"י עכון מעדני אשר

פרשת תרומה תש"פ

גליון תשצ"א (שנה י"ז)

האם התורה בפרשת זירזה את הגבאי צדקה יותר מהנותני צדקה שצריכים יותר חיזוק?

הנה בדרשות חתם סופר חלק א' ע"מ קנ"ה ע"מ ב' טור ב' מקשה מדוע כתוב לשון קיחה ולא נתינה.

ומתוך באופן נפלא: ע"פ מה דאיתא בגמ' בבא בתרא ט' עמוד א' א"ר אלעזר גדול המעשה יותר מן העושה, שנאמר והיה מעשה הצדקה שלום, ויש להבין איך למד מזה שהמעשה גדול, אלא מסברא בנוהג שבעולם יש מדות בנותני צדקה, יש נותן בעין יפה ונדבת לב ושמחה, ויש בעין רע ורוע לב אלא שאי אפשר לו להעזי פניו נגד הגזבר והגבאי המעשה וכופהו בדברים ועל כן הוא נותן ועכ"פ מערר על המעשה הזה שמכביד עליו ומוציא ממנו ממנו, ועל כן מבטיח הקב"ה להגבאי המעשה הזה שסופו יהיה לו שלום מכל עבריו והקב"ה יטה לב המעריים עליו לטובה ולא יטורו עליו שנאה, ואמר והיה מעשי הצדקה שלום ועבודת הצדקה השקט ובטח, ומדהבטיחו הקב"ה שמע מינה שראוי היה שישנוהו בני אדם, ואפילו הכי מוסר נפשו ובודאי לשם ה' ומקבץ ממון לפרנס עניים, וא"כ מימילא גדול כח המעשה הזה לא מיבעיא שהוא גדול מהנותנים על כרחם אלא אפילו מהמתנדבים בעם בממונם ואלו הגבאים המחזירים תדיר בכל יום מתנדבים בנפשותם וסובלים מהמעריים ועל כן גדול המעשה יותר מהעושה, והנה נראה לי דבפרשה זו לא דיבר כלל עם הנותנים רק עם הלוקחים הגבאים ואמר ויקחו לי לשמי תרומה מאת כל איש אפילו הנותן בעל כרחך, אמנם אשר ידבנו לבו בטוב עין תקחו ממנו את תרומתי המיוחד לי, נמצא בהנותנים איכא ב' מדרגות סתם כל איש תקחו ממנו תרומה שאינה תרומתי ומהמתנדבים בלב טוב תקחו תרומתי המיוחד לי כי רחמנא ליבע בעי, אמנם אותם הלוקחים בין כך ובין כך תקחו לי לשמי כי שכרכם גדול.

וכן כתב סופר כתב נמי שזה קאי על הגבאי צדקה וביקש הקב"ה שמה ואהרן לא ילכו לאסוף כי אז יתנו מפני כבודם ולא לשם שמים רק סתם אנשים ילכו לאסוף שיהא לי לשמי ולא משום כבודם של משה ואהרן.

וכן בחפץ חיים בפרשת דלכן כתוב ויקחו לי תרומה ולא נאמר ויתנו לי תרומה, כי אין מחסור בתורמים ישראל קדושים נתבעים ונותנים, בעיקר דרושים לוקחים מהוגנים מוכשרים וישרים.

וכותב הדרכה וחיזוק מיוחדת למתרימים: דהגבאי צדקה צריכים הם להיות אנשי מלחמה וגיבורים במלחמת היצר, שכן אין לך דבר המנקר עיניו יותר מהצדקה להרבות תורה, המתשת כחו ומוסיפה קדושה וזכיות אין ספור, בכל כוחו יתגבר למנועה, וחכם הוא ובעל נסיון, במקום להכביד לב כל אחד מהנותנים, יפעיל כל כחו להרפות ידי שליח המצוה, ולמנוע בכך החזקת תורה, ולפיכך אמרו ב"ב ט' ע"מ א' גדול המעשה יותר מן העושה, כי מופעל עליו כח היצר המופעל בדרך כלל על מאה נותנים, וחייב הוא להתאמץ עשרה מונים לגבור עליו, ולפום צערא אגרא.

מי שהבטיח צדקה לבית המקדש ואינו משלם האם מותר להיכנס לביתו ליטלו?
בפרשתו ויקחו לי תרומה.

וכתבו באחרונים דלכן כתוב ויקחו ולא ויתנו להורות על הלכה דכופין על הצדקה, כך כתב באור החיים הקדוש, וכן בעמק דבר

יש לחקור אדם שנדר כסף לבית המקדש ואינו משלמו האם היה מותר להיכנס לביתו למשכנו או דילמא אסור כמו לשאר בעל חוב.

הנה איתא בגמ' ב"מ נ"ד שגזברים תובעים את אלו שנדרו בשוק, משמע להדיא שגם לגזברים של הקדש יש איסור להיכנס לביתו של הנודר, כן מדייק הרש"ש שם.

ובטל תורה להגאון רבי מאיר אריק זצ"ל דוחה ראייה זו: ע"פ מה שכתב הרא"ש דב"ק סימן י"ב דאז היה המנהג שלא היה נכנסין לביתו של אדם לתבוע מאתו חוב, רק בשוק היה תובעין.

הנה כתב בספר התרומות שער א' חלק ג' דין ב', מובא בטור ח"מ סימן צ"ז ס"ק כ"ז בתשובה לרבינו אלפסי כתב שאם הלוה אלם ורע מעללים ומעיי פנים מלפרוע חובו מותר ליכנס לביתו לדעת את מצפוניו, ואפילו על ידי שליח גוע, כדאמרין ממשכנין על הצדקה, וכן אנו עושים בצרכי קהן ובגרמות, ע"כ תשובת האלפסי, ואין לעשות כן אלא מדווק, דצדקה ומס שאני, שלא באו עליו דרך הלוואה, ולא נאמר עליהם בחוף תעמוד והאיש, אבל מלוה שהזהירה תורה עליו, אין כח בדיניו לעקרו מצוה אלא בקושי גדול, ושיהא בכונת ב"ד לשם שמים, חזינן להדיא דבהקדש ליכא איסור למשכן.

וכן כתב ברבינו עובדיה מברטנורא ערכין פרק ה' משנה ו' ח"יבי ערכים ממשכנין אותן, גזבר נכנס לביתו ונוטל בעל כרחם.

וידידי הרה"ג נפתלי מוטצען שליט"א בני ברק הראה לי שבכלי חמדה פרשת ויצא בסופו מביא בשם התוס' יו"ט שקלים פרק א' ס"ק ג' דהקדש מותרים להיכנס לתוך הביא לקחת משכון, וכותב הכלי חמדה דזה מילתא דפשיטא כיון דלא הואי חוב של הלוואה.

ובשו"ת בית יצחק יורה דעה ב' סימן פ"ה ס"ק כ"ז כתב נסתפקתי אם בגזבר הממשכן עבור הקדש שייך לאו דלא תבא אל ביתך.

ובמנחת פתים ח"מ סימן צ"ז תמה עליו שלא ראה שדבר זה מפורש בראשונים

וכן כתב האהבת חסד פ"ז נתיב החסד ס"ק' שאם אחד נדר בפיו איזה סך לצדקה, מותר להכנס לביתו למשכנו, משום שאין זה בא על ידי הלוואה, והוי כערב ושכר כתף שמותר למשכנו.

כי תקדמו ברכת טוב
הנני להוקיר טובה לידידני הרבני הנגיד הנכבד הרב יואל לנדא שליט"א וליאמסבורג ואיתו עמו ידידנו הרה"ג רבי יצחק פיפר שליט"א ראש כולל למצוינים מן אברהם וליאמסבורג שזיכו אותי לזכות את הרבים בשבת מרוממת שעבר עלינו לטובה שב"ק פרשת משפטים בעיירת מעוזו אצל רבן של ישראל רבינו הבעל שם טוב ז"ע עם חבורת בני עליה של קרוב לשבעים אברכים מאברכי הכולל יהא רעוא שזכותו הגדולה של רבינו הבעל שם טוב תגן עליהם להתברך בכל מיילי דמיטב ויזכו לרוות נחת דקדושה מכל יוצאי חלציהם ויצליחו בכל אשר יפנה
Alle Sieje tek

גליון זה נודב ע"י ידידנו הרבני הנגיד הנכבד הרב אהרן צבי עלבויגען שליט"א בארא פארק לעילוי נשמת אביו הרה"צ ר' ישעיהו בן הרב אהרן ז"ל נלב"ע ו' אדר ת.נ.צ.ב.ה.

גליון זה נודב ע"י ידידני הרב החסיד משה חיים מילר שליט"א בארא פארק לרגל שמחת אירוסים נכדו הבה"ח המופלג בתור"ש כמר אהרון דניאל נ"י בן לבנו ידידנו הרה"ג רבי נפתלי יהודא מילר שליט"א ר"מ בת"ת לעלוב עב"ג בת ידידנו פמ"מ הרה"ג רבי שלמה הורביץ שליט"א בני ברק יהא רעוא שזכות זיכו רבבות יזכה לרוות נחת מכל יוצאי חלציהם ויצליחו בכל אשר יפנה

משא"כ בשאר כלים כתוב ועשית?

בפרשתן כ"ה י' ועשו ארון עצי שטים וגו'.

יש להקשות: מדוע בכל כלי המקדש נאמר ועשית ורק בבניית הארון אמר הקב"ה בלשון רבים ועשו, כך מקשה בבעל הטורים, וכן באור החיים הקדוש, וכן בכלי יקר.

איכא כמה תרוצים:

א. מה שנאמר בכלם ועשית וכאן נאמר ועשו, אמרה התורה הכל יבואו ויתעסקו בארון כדי שיהיה לכולם חלק בתורה כי כתר תורה הפקר לכל, כך כתב בכלי יקר בפרשתן.

ב. לפי שנאמר משלי ג' י"ח עץ חיים היא למחזיקים בה, ללומדיה לא נאמר אלא למחזיקים בה, רמז למחזיקים ידי לומדי תורה, ובהיות שלא כל אדם מוכן לתלמוד תורה ומכל מקום יש צד בכל אדם שיכול להיות שיהיה חלקו בתורה כי אף אם אינו מוכן ללמוד מכל מקום יכול הוא להחזיק ידי לומדיה ונחשב לו כאילו הוא למדה כיששכר וזבולון, לכך נאמר ועשו ארון עצי שטים כי מצד היות בארון העץ המרמז על כי עץ חיים היא למחזיקים בה על כן הכל יכולין לעשותה לכך נאמר ועשו כי זה דבר שהכל יכולין לעשותו, ויכול להיות שזהו דעת רבי יוחנן שאמר יומא ע"ב ב' מכאן לתלמיד חכם שבני עירו מצווין לעשות מלאכתו, כך כתב בכלי יקר בפרשתן.

ג. אולי שרמז שאין גופה של תורה יכול להתקיים אלא בכללות כל ישראל ואין מציאות בעולם יכול עשות כל עקרי התורה וזה לך האות אם הוא כהן הרי זה אינו מקיים נתינת כ"ד מתנות כהונה ופדיון בכור וכו' ואם הוא ישראל הרי אינו יכול לקיים מצות עשה שבהקרבת הקרבנות ודיניהם אשר רבו מצות עשה שבהם וכן לוי ובכללות כל ישראל יקיימו כללות עקרי התורה, לזה אמר ועשו לשון רבים, ובשאר פרטי תיקוני הארון אמר לשון יחיד כי לתקן כלי התורה שהם לומדיה ועמליה והכנותיה יכולין להתקיים מאדם אחד, כך תירץ באור החיים הקדוש.

ד. אולי שקדם לדבר לו בלשון זה לגלות לו על כל המעשה, שהגם שמדבר עמו לנוכח לא אליו בא המצוה אלא לזולת שהם חכמי לב כמו שבאר אחר כך ומכנה הדבר אליו לפי שהוא המצוה לישראל. ה. ע"פ מה שאמרנו ז"ל רש"י פרשת עקב כי ארון עץ עשה משה, ושם הלוחות תיכף בירידתו מן ההר עד שעשה בצלאל הארון שהונחו שם לעולם, וכן אמר בפרשת עקב י"א "ועשית לך ארון עץ" דקדק לומר לך, פירוש אין פירוש ועשית כשאר ועשית אשר צויתך במעשה משכן ועשית שולחן ועשית מנורת ועשית מזבח, וכולן לא עשאן אלא בצלאל, דבר זה לך אני מצוה לעשות, וכן עשה דכתיב שם ג' ואעש ארון עצי שטים וכתיב שם ה' ואשים את הלוחות בארון אשר עשית, אשר על כן אמר כאן ועשו פירוש מלבד מה שתעשה אתה שהוא לפי שעה עוד יעשו העושים, ומנכסי נדבת המשכן, ואם היה אומר ועשית היה סובר משה לדון ממה שגילה לו בארון שלפי שעה שיהיה משלו גם את זה יהיה הדבר כן, או יחשוב שיהיה אותו ארון עצמו שכבר עשה, לזה אמר לא כן הוא ועשו וגו', ובשאר מעשים שלא היה מעשה זולת האמור דבר הכתוב כדרכו ועשית לומר שהזכות מכונה למשה הגם שאחרים עושים, כך תירץ באור החיים הקדוש.

האם יש להם חוב לבנות ארון קודש?

הנה בחשוקי חמד יומא נ"ג עמוד ב' נשאל בישוב קטן המונה משפחות בודדות והם יחדו מקום לתפילה, כמו שכתוב הרמב"ם פ"א מהלכות תפלה ה"א 'כל מקום שיש בו עשרה מישראל, צריך להכין לו בית שיכנסו בו לתפלה בכל עת תפלה', אבל ספר תורה לצערם הרב עדיין לא הצליחו להשיג, והנה היה להם קצת כסף של הקהל, ונסתפקו האם יבנו בזה ארון קודש אף שאין להם ספר תורה, היו שאמרו שבת כנסת יש לו להצטיין בריהוט משלו, דהיינו בימה וארון הקודש, ולכן אעפ"י שאין להם כעת ספר תורה צריכים לעשות ארון קודש, והיו שאמרו שכל יעוד ומטרת הארון קודש היא הספר תורה וכשאין ספר תורה אין חוב לבנות ארון קודש שיעמוד ריק.

ורצה להביא ראיה: מהא דאיתא בגמ' יומא נ"ג ע"ב משניטל הארון אבן היתה שם מימות נביאים ראשונים, ושתיה היתה נקראת, והקשה הרש"ש מדוע לא עשו ארון אחר בבית שני, ואי משום דכתיב 'ונתת אל הארון את העדות' דמשמע דעיקרו אינו אלא לצורך העדות, הלא גם בחשן כתיב 'ונתת אל חשן המשפט את האורים' ואפילו הכי לדעת הראב"ד לא היה בבית השני אורים ותומים, ומ"מ עשו חושן לתשלום ח' הבגדים, ואולי משום דכפל השי"ת בצווי נתינת העדות אליו בפרשת תרומה פסוק ט"ז וכ"א משמע דלעכב שנה עליהו וכו', עכ"ל, הנה הרש"ש הבין שיש לבנות ארון גם אם אין לוחות, וא"כ יתכן דגם בעניננו כך, אולי ראוי לבנות ארון קודש.

ומדחה דאינו ראיה: דכל קושית הרש"ש היתה מכח דהוי כלי מקדש, ומצוה לעשותם, אבל בבית כנסת אולי אין מצוה לבנות ארון קודש, כי אם לצורך הס"ת שיהיה לו מקום להיות בו, ואם אין כעת ספר תורה אולי אין מצוה לבנות ארון קודש, ושאלתי את גיסי הגר"ח קנייבסקי שליט"א ואמר שאין לזה טעם.

האם יש עניין לקיים מצוות פתיחת הארון כשאין בו ס"ת?

הנה בחשוקי חמד בבא בתרא דף י"ד עמוד א' נשאל באחד החדרים שבבית כנסת מסויים, יש ארון קודש שספר התורה אינו מונח בו בקביעות, והסתפקו מה הדין כאשר ארון הקודש ריק, האם כדאי לפותחו באמירת אבינו מלכנו, ושאר המקומות בתפילה בהם יש לפתוח את הארון, או שמא כיוון שאין בו ספר תורה, אין כל טעם בכך.

וכותב דלכאורה יש לפתוח את ההיכל הריק, שהרי נאמר בגמ' מגילה כ"ה ע"ב שמוכרים בית הכנסת מפני תיבה דהיינו ארון קודש רואים שלארון קודש יש חשיבות יותר מבית הכנסת, וכמו שיש ענין להתפלל בבית כנסת, כך יש ענין להתפלל לפני ארון קודש, אפילו שאין בו ספר תורה. אבל עדיין לא מצאנו שצריך לפותחו.

וכותב כשאמרת את הדברים לפני גיסי הגר"ח קנייבסקי שליט"א אמר שאינו רואה כל טעם בפתיחת הארון הריק.

מערכת "קול המעדנים" ניתן לשמוע שיעורי המעדני אשר בהלכה ואגדה שנאמרו בקהלות הקודש בארץ ובחו"ל במספר 079-5702714 וכן קול הלשון ישיר 073-2951280

איך אפשר לקיים בזמננו את המצוה של ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם?

בפרשתן כ"ה ח' ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

יש לחקור האם בזמננו שייך לקיים מצוה זו או שבזמן הזה אי אפשר לקיים מצוה זה.

איכא כמה אופנים שבזמננו אפשר לקיים מצוה זו:

א. איתא בגמ' מגילה כ"ט ע"מ א' על הפסוק "ואהי להם למקדש מעט" אמר רבי יצחק אלו בתי כנסיות ובתי מדרשות שבבבל.

ובמגן אברהם סימן רע"ו סק"ח משמע דבנין בית הכנסת הוא גופה לאו מצוה רק צורך תפלה, ויש קצת סמוכין לדבריו ממה שכתב רמב"ן פרק בני העיר כ"ה ע"ב דבית הכנסת הוא תשמיש מצוה, אך ברש"י קהלת ה' ט' מצוה מסויימת כגון בית המקדש ובית הכנסת וספר תורה עיין שם, משמע בית הכנסת נמי הוא גופה מצוה. כמו בית המקדש וספר תורה כמו כן בית הכנסת שנקרא מקדש מעט, עיין בשר"ת אבני נזר אורח חיים הערות סימן מ"ב.

ב. הנה השל"ה מסכת חולין פרק תורה אור כתב אחר שנחרב הבית, כתב הקדוש רבי שמעון בר יוחאי זהר ח"א דף קכ"ט ע"א שעל תפילין נאמר שמות כ"ה ח' 'ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם', שבסיבתם הקדוש ברוך הוא משרה שכינתו בישראל לפי שהם סוד המרכבה וסוד האבות, ולכן יש בהן ש"ן של שלש רגלים מצד הימין כנגד האבות אברהם יצחק ויעקב, ומצד השמאל ש"ן של ארבע רגלים כנגד ארבע חיות נושאי המרכבה, עכ"ל.

ובמסכת תענית כתב השל"ה וז"ל והזוהר כתב ח"א דף קכ"ט ע"א - ע"ב כי התפילין שהם סוד המרכבה, שאדם מניח, הוא המקדש, גם יטרה האדם את עצמו וכל אבריו, ואז הוא בצורת משכן ומקדש.

ג. הנה בשל"ה מסכת תענית פרק נר מצוה כתב ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם ושכנתי 'בתוכו' הוה ליה למימר, אלא אמר ושכנתי 'בתוכם' כי כל אדם מחויב לעשות מקדש, ודבר זה נוהג תמיד.

ד. ע"פ מה דאיתא בגמרא סוטה י"ז א' איש ואשה זכו שכינה ביניהן וברש"י יו"ד באיש וה"י באשה, זהו ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם.

ובאמרי אמת פרשת וישב כותב דבר נפלא: הדנה איתא בגמרא איש ואשה זכו שכינה ביניהן וברש"י יו"ד באיש וה"י באשה, זהו ושכנתי בתוכם, כשזוכים הדירה היא מקדש מעט וזהו הדלקת הנר בשבת כמו במקדש, כתיב ישעיה כ"ד ט"ו על כן באורים כבדו ה', זה הוא כבוד שמים כשיש השראת השכינה ואיתא בגמ' שבת כ"ב ב' מחוץ לפרכת העדות יערוך וכו' עדות היא לבאי עולם שהשכינה שורה בישראל.

מענדי אשר: נראה לומר דלכן רק בשמחת נשואין אומרים שהשמחה במעוננו, דמעון מלשו דירה דכשמקימים בית יהודי בונים מקום מגורים לשכינה הקדושה.

מענדי אשר: ובזה אמרתי בדרך אפשר ליישב את החידוש מה שכתב בטור אה"ע סימן א' השרוי בלא אשה שרוי בלא דירה.

והבית יוסף אע"ה סימן א' תמה עליו: וכתב שאינו יודע טעמו.

והפרישה אבן העזר סימן א' כתב דנראה פשוט דטעות סופר נפל בדברי הטור עי"ש.

ונראה לומר בדרך אפשר: דהכוונה בלא דירה להקב"ה שכמתחתנים עושים דירה להקב"ה.

מדור משיב כהלכה

מדור זה נודב ונערך ע"י ידידנו ר' **מרדכי זיסקינד הגר שליט"א** מנהטן

משיב כהלכה שינון וידיעת ההלכה - הלכות שבת
כל השאלות הם משרוע ומשנה ברורה

שלושים יום קודם החג - עניני פורים

א [משנכנס אדר מרבין בשמחה. האם יש ימים שאינם ממחודש אדר וכוללים בכלל זה, של משנכנס אדר?]

ב [שהיינו על מתנות לאבינונים. כתב המשנה ברורה (סימן תרצ"א) ושהיינו - ונכון לכיון בברכת שהיינו גם על משלוח מנות וסעודת פורים שהם ג"כ מצות, וצ"ע מדוע לא כתב שיכוין גם על מצוות מתנות לאבינונים, ומאי שנא ממשלוח מנות?]

ג [רוב בניו. בגמ' מגילה טו ע"ב מבואר שלהמן היו או מאתים ושמונה בנים או שלושים, והנה נתלו רק עשרה מתוכם, א"כ מדוע זה נקרא רוב בניו, הרי זה רק מיעוט?]

ד [חידה. במה המן הפר את מה שסיכם עם המלך אחרשורש ביחס לגזירה על היהודים?]

ה [ביקאין במגילה. נהגו לקרוא הגדה של פסח בשבת הגדול שיהיה בקי בהגדה, איזה מנהג דומה היה בקריאת המגילה, ומתי?]

ו [משלוח מנות. בן הסמוך על שולחן אביו האם יכול להביא לאביו משלוח מנות (הרי אשה לא יכולה להביא לבעלה)?]

חידות על הפרשה

ז [חילוק בכלי המשכן. יש לעיין שהנה בכל הכלים כתוב ארכו רחבו קמתו עם וו בסוף ולא כתוב אורך ורוחב למשל בארון, (י) וְעָשׂוּ אֹרֹן עֲצֵי שִׁטִּים אֲמֹתַיִם וְחָצִי אֲרָבוֹ וְאֲמָה וְחָצִי רְחָבוֹ וְאֲמָה וְחָצִי קִמְתּוֹ: ולעומת זאת במזבח החיצון כתוב ארך ורוחבו, ורק קומתו כתוב כמו בשאר הכלים, וְעָשִׂיתָ אֶת הַמִּזְבֵּחַ עֲצֵי שִׁטִּים חֲמֵשׁ אַמּוֹת אָרְצָה וְחֲמֵשׁ אַמּוֹת רָחֵב רְבֹעַ יְהִי הַמִּזְבֵּחַ וְשֵׁלֹשׁ אַמּוֹת קִמְתּוֹ:

ח [חידה. איזה הלכה בהלכות ברכת המזון שייכת להלכות בית המקדש שלא בונים אותו בזמן מסויים.

ט [חידה. בתחילת הפרשה (ג) וְזֹאת הַתְּרוּמָה אֲשֶׁר תִּקְחוּ מֵאֲתָם זֶהְבַּ וְכֶסֶף וְנְחֹשֶׁת: (ד) וְתִכְלֶת וְאַרְגָּמָן וְתוֹלַעַת שָׁנִי וְשֵׁשׁ וְעִזִּים וְגו', הנה כל עניני המשכן היו עשויין מ"א חומרי גלם, היכן היה משהו בכלי המשכן שהחומר גלם שלו לא נמצא ברשימה הזו?

י [יל"ע. האם לארון הברית היה קדושה בעצם כמו הלוחות או שכל קדושתו רק מחמת הלוחות. ועוד יש לעיין האם לארון שיש בו ספרי קודש יש קדושה ג"כ?]

כללי השתתפות

1. כל תשובה נכונה, אפילו לשאלה אחת תזכה את השולח להיכנס להגרלה, יהיה הגרלה על שני פרסים ע"ס 500 ₪.
2. כל תשובה נכונה על כל שאלה, הינה זכות נוספת להשתתף בהגרלה, כך שכל מי שישלח יותר תשובות לכל השאלות מגדיל את סיכוייו בהגרלה.
3. כל חודש, בראש חודש תערוך הגרלה בין כל השולחים, הזוכה יידבקו תשובותיו, יתקבלו אך ורק תשובות מפורטות.
4. ניתן לשלוח כל שבוע את התשובות של אותו שבוע, או עד ראש חודש.
5. שימו לב חשוב מאוד: קבלת התשובות הינה אך ורק לפקס מערכת משיב כהלכה 0775558617 או במייל meir.s1000@gmail.com נא לציין בתחילת המכתב על כמה שאלות השיבו, וכמו"כ שם מלא, כולל/ ישיבה. ועיר וטלפון וכמו"כ נא לציין על איזה פרשה השיבו. [לברורים ופרטים נוספים בטלפון 0533154010 בשעות הערב בין 8:00 - 9:00 בלבד]. השולחים בכתב יד, בפקס, להקפיד על כתב ברור וקריא שיהיה ברור לאחר משלוח הפקס. כתב לא ברור לא יכנס להגרלה. -יש עדיפות לשלוח התשובות מוקדם במייל כך כי זה ייכנס בעזה"ל לספר שיצא לאור בעתיד בל"ג. -שאר עניני העלון לא שייכים לפקס או מייל או טלפון זה, אלא כמצויין במסגרת ע"ג העלון בעמ' ד'.

תשובות ניתן לשלוח עד ר"ח ניסן

**תגובות אפשר לשלוח
עד יום ב' בערב**

להרב אשר אנשיל שוורץ שליט"א רח' תכלת מודכי 4/15 רמת בית שמש
לבירורים בכל עניניי המערכת, בטל: 053-3166560

מייל: m0533166560@gmail.com

פקס: 077-4448278

"אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי"

לרגל פרשת תרומה וחודש אדר שמשמיעין בו על השקלים
מאמרי צחות מגדולי הדורות על עשירים בעניני צדקה

"עשיר שעשה נדר שלא נותן יד לאף אחד כדי שלא יצטרך לתת צדקה"

פעם היו שנים קמצנים שפגשו אחד בחבירו, אמר האחד לשני כמה אומללים אנו, אין לנו לא עולם הזה ולא עולם הבא, שאל אותו חבירו למה, אמר להם עולם הזה אין לנו משום שאנחנו לא מפרגנים לעצמנו כלום לבושים בגדים קרועים, ועולם הבא אין לנו משום שידינו קפוצה לצדקה, אמר לו חבירו כל מה שאמרת זה הבל הבלים, מצד העולם הזה התענוג הכי גדול זה החסכון, חוסכים כל החיים ואחרי זה נהנים, ומצד עולם הבא מצאתי עצה לכך, נדרתי שאיני מושיט יד לאיש לשום ענין לא ללחיצת יד שלום עליכם, ולא להושטת חפץ ואני שומר על הענין בהקפדה רבה, אני משוכנע שבשמים לא יבואו אלי בטענות על כך שלא נתתי צדקה, דלא רק לצדקה היה ידי קפוצה, אמר לו חבירו אינני בטוח שיתחשבו בכך בעולם העליון, אבל תתן לי תקיעת כף שאם תמות לפני וכאשר תבא לבית דין של מעלה ותספר להם מה שיש לך להגיד תבא אלי בחלום ותספר לי מה נעשה בדינך, אמר לו תקיעת כף לא אתן לך משום שאני נאמן לנדרתי שאני לא נותן לאף אחד תקיעת כף, אבל אני מביטיה לעמוד בדבורי ולעשות זאת, שנים חלפו אותו קמצן נתבקש לבית עולמו וכעבור זמן התגלה לחבירו כשפניו שחורות כשולי הקדרה, שואל אותו חבר שלו אני מבין שלא התחשבו בנדר שלך, ענה לו כן התחשבו, אבל הם הראו לי מעשה שאירע לי כאשר ירדתי לנהר כדי לרחוץ בו ופתאום סחפו אותי המים למרבולת עזה, נאבקתי בגלים ולפתע הבחין בי מישהו הוא מהר אחרי הושיט לעברי יד ומשה אותי מן המים, איך זה שהושטת יד לאותו מציל שאלו אותו בשמים, התקוממתי למשמע השאלה, מה פירוש מדובר היה בסכנת חיים, בודאי שעל זה לא נדרתי, באו ואמרו לי הרי הושטת יד צדקה נמי הצלת חיים שהרי התורה אמרה וצדקה תציל ממות, משלי י"ב ב' אשר בכל מקרה אינה כלולה בנדר, וכי אינך מאמין שיותר ממה שבעל הבית עושה עם העני, עושה העני עם הבעל הבית, משום כך שפטו אותי בחומרה, סיים הקמצן כעת עצתי לך שתדור כמוני שאינך מושיט יד, אולם בשום פנים ואופן אל תלך הנהר, כך סיפר הגה"צ יעקב גלנסקי זצ"ל.

"איזה סימן היה לאיש החברה קדישא שהעשיר הולך למות בעוד כמה ימים"

פעם הלך אדם לאסוף כסף בבארא פארק דופק בדלת של גביר ולא פותח, שואל הגביר מי אתה עונה אני משה פרידמן אמר לו לא מכיר אותך אמר לו השנורר אתה היית לפני עשרים שנה בחתונה שלי באולמי בנות ירושלים, אמר לו הגביר אני לא מכיר אותך, אמר לו השנורר שמע טוב אני בארץ ישראל עובד בחברה קדושה, ובעוד שלשה ימים יהא רמקולים בבארא פארק הלוויה של הנגיד הנכבד יצא בשעה מבית המדרש שומרי שבת וכל בית ישראל חוץ מהעניים יבכו את השריפה אשר שרף ה' מיד נבהל העשיר פתח לו את הדלת, ואמר לו במה אוכל לעזור לך ענה לא צריך משהוא גדול סך הכל מאה אלף שקל בעשרה תשלומים, ענה לו הגביר תקבל במזומן בלי עשרה תשלומים, אבל סתם מעניין מה הקשר בגלל שאתה עובד בחברה קדישא אתה יודע מתי אני הולך למות, מה מעדכנים אותכם מהשמים קודם ענה לו לא מגלים לנו כלום, אלא יש לנו כלל כל אלו שלא מזהים אנשים ואין זוכרים כבר כלום כנראה שלא נשאר להם הרבה זמן לחיות.

"עשיר שאינו נותן צדקה בתירוץ שיש לו קרובים"

פעם ביקש החדושי הרי"ם ז"ע לאיזה עשיר קמצן מדוע אין אתה נותן צדקה, ענה לפי שיש לי קרובים עניים, אמר לו החדושי הרי"ם מדוע אין אתה מסיים את דבריך, ענה לחדושי הרי"ם שכבר סיים, אמר לו החדושי הרי"ם אני יסיים ומה לקרובים שלך אין אתה נותן, על אחת כמה וכמה לאחרים אתה לא תתן.

"חליבה מבהמה"

פעם הלך הנודע ביהודה ז"ע לאסוף כסף מעשיר שלא היה יראת שמים ולגבאי זה מאוד היה איכפת שהנודע ביהודה צריך להתבזות ללכת לכוזא אדם אמר לו, הנודע ביהודה כשצריך לחלוב אז הולכים ומתכופפים אפילו לבהמה כדי לחלוב ממנו, ועכשיו אני בא לעשות חליבה אפשר ללכת גם לבהמה.

"עושר שלא מעלה את הסכום של התרומות"

להגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל היה לו עשירים שנתנו לו סכום קבוע בשנה לשיבה, פעם היה לו איזה עשיר שהיה נותן לו מאה דולר בשנה, פעם עבר ליד ביתו ועושה שיפוצים נרחבים ומבזבז הון עתק שאל אותו הרב שפירא אולי מוסיף גם לשיבה אז ענה שלא יכול להוסיף יותר, אמר הגאון רבי מאיר שפירא זצ"ל שעכשיו מבין את הפסוק "הון ועושר בביתו וצדקתו עומדת לעד" שהבשר ודם משקיע את כל הונו בביתו, אבל צדקתו היינו הצדקה עומדת לעד על אותו סכום.

"עשיר שחולה על כסף בחיים לא ישבע מאוכל"

הנה איתא במהרש"א חידושי אגדות בבא בתרא כ"ה עמוד ב' שמעתי דרך צחות בקרא "אוהב כסף לא ישבע כסף" כי היה איש אחד אוהב כסף ביותר ובקש מהאל ית' שבכל מה שיגע בו הוא בידו יהיה נעשה כסף והקב"ה מלא שאלתו והנה הוא כשבא לאכול לחם נגע בו ידו ונעשה כסף ולא היה לו מה לאכול וזה שאמר לא ישבע כסף.

"מדוע מי שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו הוא עושר"

איתא בגמ' שבת כ"ה ע"מ א' איזהו עשיר מי שיש לו בית הכסא סמוך לשולחנו, ובשל"ה הקדוש שער האותיות אות הקו"ף קדושת האכילה הסביר באופן נפלא מדוע הוא עשיר, דסמוך לכשישב לאכול על שולחנו יש לו בית הכסא במחשבתו, ויאמר בלבו למה לי רוב זבחים הרוג בקר ושחוט צאן, ואם כל דגי הים יאסף לי, מה יועיל לי, מאחר שאין לזה תכלית כי אחרי כל המאכלים באים לבית הכסא, אין בינו לבין אכילת בהמות חיות ועופות, הכל ישוב למקום הטנופת, אז לא יבזבז כספו על אוכל ויהא לו כסף.

"מדוע רבינו הקדוש כיבד עשירים"

איתא בגמ' עירובין פ"ז ע"מ א' רבי מכבד עשירים, ובגליון הש"ס שם מקשה מדוע כיבד רבי את העושר ע"ש מה שתירץ, ובספר מעדני אשר פרשת ויחי תשע"א הארכתי האם יש חיוב מדינא לכבד עושר ע"ש, וידוע מה שאמר הרב מבריסק זצ"ל דהנה איתא במשנה ב"ק פ"ז חרש שוטה וקטן פגיעתן רעה החובל בהן חייב, והם שחבלו באחרים פטורין, דלכאורה רבי לא מנה עוד אחד שיש לו אותו מידה זה עושר לו מותר להתעלל עם אנשים, ואם אדם יאמר לו מילה אחת יפגע לגמרי, ומדוע רבינו הקדוש לא מנה אותו אלא דרבי מכבד עשירים בגלל שיש לו כסף לא רצה לבזותם ולמנותם ביחד עם אלו.

מעדני אשר: שמעתי פעם בדרך צחות, דמבואר בגמ' שבת ק"ח ע"מ ב' דרבינו הקדוש נקרא קדוש שאף פעם לא הוריד את ידו למטה, רבינו הקדוש ראה שהעשירים אף פעם לא מורידים את היד למטה חשב שהם קדושים ולא ידע שזה בא מקמצנות.

בס"ד

כנישתא דרבנן

ישתבח לעד ק-ל עליון נודא, ברשות מרגן ורבנן, הננו להזמין את מעב"ת הרבנים הגאונים, השוקדים על במתי ההוראה, מרביצי התורה והעסקנים המשפיעים דבר ד' לקיבוץ צדיקים שטוב להם וטוב לעולם, מעמד הוד בראשות חשובי הרבנים בירושלים, לשמוע דברים העומדים ברזמו של עולם, הנוגעים באופן מיוחד לציבור עולם התורה והחסידות של בני חו"ל הגרים בעת בארץ הקודש.

הבינוס יתקיים במוצש"ק לסדר "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם", (פרשת תרומה) אוד לה' אדר, תש"פ. בשעה 21:00 בדיוק בס"ד, באולם אריאל, רח' הרטום 19, קומה 5, הר חוצבים, עיה"ק ירושלים ת"ו.

כניסה לכנס ע"פ רישום בלבד במזכירות RGA בטלפון מא' - ה', בין השעות 15:00 - 19:00, או באימייל.

קבלת פני הרבנים:

הגאון רבי שמואל זינר שליט"א

רב אב"ד קהילת זכרון נתן צבי, רמת אשכול ויו"ר וועד הכשרות ZNT

הגאון רבי משה יצחק טמפלר שליט"א

רב אב"ד קהל חסידים דוממה וחבר בד"ץ גני גאולה

פרקי תהילים:

זקן המשגיחים הגאון הצדיק רבי יהודה סמט שליט"א

מנהל רוחני דישיבת אוד שמח

ישאו דברים:

הגאון הגדול רבי אהרן גולדמינצד שליט"א

רב אב"ד סקווירא ירושלים

הרב דר' מאיר טודוד שליט"א

מחבר ספר "שובי נפשי"

המחנך הרב אהרן פרידמן שליט"א

מחבר סדרת ספרים 'כן אתה יכול'

המדצה הרב יום טוב גלעזר שליט"א

מרבני ישיבת אש התורה ויו"ר הסמינר העולמי TPY

דברי נעילה:

הגאון רבי חיים בליעד שליט"א

רב ואב"ד 'חדר הוראה' מנחת יצחק ובעל ה'חוקי חיים'